ที่ ๐๐๒๓.๓/ ๔๙๗๙

ศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ
ถนนบรรณาการ ชย ๓๖๐๐๐

๑๐ เมษายน ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความร่วมมือดำเนินโครงการควบคุมโรคหนอนพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และนายกเทศมนตรีเมืองชัยภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๑๐๔๔ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจาก กระทรวงสาธารณสุขว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้ทรงงานต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๓๐ ปี มีการจัดทำเป็นแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ฉบับแรกตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนางานจนถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙ พบว่านักเรียนมีการพัฒนาสุขนิสัยที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้นสอดคล้องกับผลการสำรวจหนอนพยาธิเมื่อสิ้นสุดแผน พบว่าอัตราการติดโรคหนอนพยาธิลดลงเหลือร้อยละ ๙.๘ ยกเว้นในพื้นที่ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.) ซึ่งเป็นชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ ยังคงพบอัตราการติดโรคหนอนพยาธิสูงมากถึงร้อยละ ๔๕.๙ ซึ่งสูงต่อเนื่องมาจากแผนฯ ฉบับที่ ๓ คือร้อยละ ๔๔.๙ ในปีการศึกษา ๒๕๔๙ ซึ่งต้องมีการเน้นให้มีการจัดการที่ดีในการป้องกันควบคุมโรคหนอนพยาธิในพื้นที่ที่ยังเป็นปัญหา ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสมดุลในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้

๒. เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

๓. เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ ความสามารถ ถ่ายทอดทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ กระทรวงสาธารณสุขมีเป้าหมายที่จะลดอัตราชุกของโรคหนอนพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารไม่ให้เป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุข ให้เหลือร้อยละ ๕ ใน พ.ศ. ๒๕๖๙ ครอบคลุมพื้นที่ ๕๕ จังหวัด ๙๐๖ โรงเรียน รวมทั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ทั้งนี้ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ จากรายงานสถานการณ์ของโรคหนอนพยาธิในภาพรวมของพื้นที่ในโครงการตามพระราชดำริฯ พบความชุกร้อยละ ๘.๓๘ เมื่อพิจารณาในระดับพื้นที่ยังคงพบว่ามีการติดโรคหนอนพยาธิในนักเรียนสูงร้อยละ ๓๔.๒๐ ในพื้นที่ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา"แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.) กล่าวได้ว่าปัญหาโรคหนอนพยาธิยังคงอยู่และต้องขับเคลื่อนต่อไป โดยนำพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีเป้าหมาย

/การพัฒนา...

การพัฒนาแบบองค์รวม และใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นหลักในการพัฒนา ให้ครูเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และนำการพัฒนาสู่นักเรียน ครอบครัว ชุมชน มุ่งหวังให้บรรลุสู่การเป็นโรงเรียนปลอดโรคหนอนพยาธิ ใน พ.ศ. ๒๕๖๙ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จังหวัดชัยภูมิพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้โครงการพระราชดำริฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บรรลุเป้าหมายสู่การเป็นโรงเรียนปลอดโรคหนอนพยาธิใน พ.ศ. ๒๕๖๙ จึงขอความร่วมมืออำเภอแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

๑. สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันคัดกรองโรคหนอนพยาธิในนักเรียนครอบคลุมนักเรียนทุกคน และเมื่อตรวจพบหนอนพยาธิให้การรักษา ให้ความรู้ สร้างความตระหนัก มีทัศนคติ ความเชื่อ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทั้งนักเรียนและครอบครัว ส่งผลต่อชุมชนเรื่องหนอนพยาธิ

๒. สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดรณรงค์การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคหนอนพยาธิ ผ่านสื่อท้องถิ่นทุกช่องทาง

๓. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาโรคหนอนพยาธิตามโครงการตามพระราชดำริฯ ในเรื่องน้ำ สิ่งแวดล้อม สิ่งปฏิกูล อุปกรณ์การป้องกันตนเองของนักเรียน อาทิ รองเท้าบูท

๔. ร่วมภารกิจรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือเยี่ยมเสริมพลังพร้อมติดตามการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อสร้างกำลังใจ เติมเต็มองค์ความรู้ ร่วมแก้ไขปัญหา นำไปสู่ความสำเร็จตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ทางเว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หัวข้อ “หนังสือราชการ” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป สำหรับอำเภอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและดำเนินการด้วยเช่นกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมเกียรติ ศรีษะเนตร)
รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร.๐-๔๔๘๒-๒๒๐๓

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ
รับเลขที่ 3990
ลงวันที่ 22 มี.ค. 2562
เวลา

ที่ มท ๐๘๑๖.๓/ว ๑๐๔๔

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความร่วมมือดำเนินโครงการควบคุมโรคหนอนพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๔๒๒.๖/๔๘๘ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกระทรวงสาธารณสุขว่า สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้ทรงงานต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๓๐ ปี มีการจัดทำเป็นแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฉบับแรกตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนางานจนถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๙ พบว่านักเรียนมีการพัฒนาสุขนิสัยที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้นสอดคล้องกับผลการสำรวจหนอนพยาธิเมื่อสิ้นสุดแผนพบว่าอัตราการติดโรคหนอนพยาธิลดลงเหลือร้อยละ ๙.๘ ยกเว้นในพื้นที่ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา "แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.) ซึ่งเป็นชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ ยังคงพบอัตราการติดโรคหนอนพยาธิสูงมากถึงร้อยละ ๔๕.๙ ซึ่งสูงต่อเนื่องมาจากแผนฯ ฉบับที่ ๓ คือร้อยละ ๔๔.๙ ในปีการศึกษา ๒๕๔๙ ซึ่งต้องมีการเน้นให้มีการจัดการที่ดีในการป้องกันควบคุมโรคหนอนพยาธิในพื้นที่ที่ยังเป็นปัญหา ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสมดุลในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้

๒. เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

๓. เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ ความสามารถ ถ่ายทอดทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ กระทรวงสาธารณสุขมีเป้าหมายที่จะลดอัตราชุกของโรคหนอนพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารไม่ให้เป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุข ให้เหลือร้อยละ ๕ ใน พ.ศ. ๒๕๖๙ ครอบคลุมพื้นที่ ๕๕ จังหวัด ๙๐๖ โรงเรียน รวมทั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ทั้งนี้ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ จากรายงานสถานการณ์ของโรคหนอนพยาธิในภาพรวมของพื้นที่ในโครงการตามพระราชดำริฯ พบความชุกร้อยละ ๘.๓๘ เมื่อพิจารณาในระดับพื้นที่ยังคงพบว่ามีการติดโรคหนอนพยาธิในนักเรียนสูงร้อยละ ๓๔.๒๐ ในพื้นที่ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา"แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.) กล่าวได้ว่าปัญหาโรคหนอนพยาธิยังคงอยู่และต้องขับเคลื่อนต่อไป โดยนำพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมีเป้าหมาย

/การพัฒนา...

การพัฒนาแบบองค์รวม และใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นหลักในการพัฒนา ให้ครูเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และนำการพัฒนาสู่นักเรียน ครอบครัว ชุมชน มุ่งหวังให้บรรลุสู่การเป็นโรงเรียนปลอดโรคหนอนพยาธิใน พ.ศ. ๒๕๖๙ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้โครงการพระราชดำริฯ บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บรรลุเป้าหมายสู่การเป็นโรงเรียนปลอดโรคหนอนพยาธิใน พ.ศ. ๒๕๖๙ จึงขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

๑. สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันคัดกรองโรคหนอนพยาธิในนักเรียนครอบคลุมนักเรียนทุกคน และเมื่อตรวจพบหนอนพยาธิให้การรักษา ให้ความรู้ สร้างความตระหนัก มีทัศนคติ ความเชื่อ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทั้งนักเรียนและครอบครัว ส่งผลต่อชุมชนเรื่องหนอนพยาธิ

๒. สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดรณรงค์การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคหนอนพยาธิ ผ่านสื่อท้องถิ่นทุกช่องทาง

๓. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาโรคหนอนพยาธิตามโครงการตามพระราชดำริฯ ในเรื่องน้ำ สิ่งแวดล้อม สิ่งปฏิกูล อุปกรณ์การป้องกันตนเองของนักเรียน อาทิ รองเท้าบูท

๔. ร่วมภารกิจรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือเยี่ยมเสริมพลังพร้อมติดตามการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อสร้างกำลังใจ เติมเต็มองค์ความรู้ ร่วมแก้ไขปัญหานำไปสู่ความสำเร็จตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ทางเว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น หัวข้อ “หนังสือราชการ”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๕๓๑๒
โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๒๑-๓ ต่อ ๒๑๘
ผู้ประสานงาน
นางพัชรินทร์ ชีธรรมรัตน์ ๐๙-๒๖๑๘-๐๓๗๒

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 11776
วันที่ 27 ก.พ. 2562
เวลา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 1357
วันที่ 28 ก.พ. 62
เวลา

ที่ สธ ๐๔๒๒.๖/ว๔๔๔

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความร่วมมือดำเนินโครงการควบคุมโรคหนอนพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สถานการณ์โรคหนอนพยาธิ จำนวน ๕ แผ่น
๒. แนวทางการปฏิบัติงานโครงการควบคุมโรคหนอนพยาธิฯ จำนวน ๑ เล่ม
๓. แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ จำนวน ๑ เล่ม

ตามที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่มงานพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร มาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้ทรงงานต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๓๐ ปี มีการจัดทำเป็นแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารฉบับแรกตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนางานจนถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๙ พบว่านักเรียนมีการพัฒนาสุขนิสัยที่พึงประสงค์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับผลการสำรวจหนอนพยาธิเมื่อสิ้นสุดแผน พบว่าอัตราการติดโรคหนอนพยาธิลดลงเหลือร้อยละ ๙.๘ ยกเว้นในพื้นที่ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา"แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.) ซึ่งเป็นชาวไทยภูเขาเผ่าต่าง ๆ ยังคงพบอัตราการติดโรคหนอนพยาธิสูงมากถึงร้อยละ ๔๕.๙ ซึ่งสูงต่อเนื่องมาจากแผนฯ ฉบับที่ ๓ คือ ร้อยละ ๔๔.๙ ในปีการศึกษา ๒๕๔๙ ซึ่งต้องมีการเน้นให้มีการจัดการที่ดีในการป้องกันควบคุมโรคหนอนพยาธิในพื้นที่ที่ยังเป็นปัญหา ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างสมดุลในด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา ด้วยกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้

๒. เพื่อขยายการพัฒนาจากโรงเรียนสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ ครอบครัวและชุมชนเกิดการพัฒนา ช่วยเหลือ สนับสนุนการพัฒนาเด็กและเยาวชนและโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

๓. เพื่อผลักดันให้สถานศึกษาพัฒนาเป็นศูนย์บริการความรู้ ความสามารถ ถ่ายทอดทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ สร้างความร่วมมือและเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างประเทศ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ กระทรวงสาธารณสุขมีเป้าหมายที่จะลดอัตราชุกของโรคหนอนพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารไม่ให้เป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุข ให้เหลือร้อยละ ๕ ใน พ.ศ. ๒๕๖๙ ครอบคลุมพื้นที่ ๕๕ จังหวัด ๙๐๖ โรงเรียน รวมทั้งโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ทั้งนี้ ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ จากรายงานสถานการณ์ของโรคหนอนพยาธิในภาพรวมของพื้นที่ในโครงการตามพระราชดำริฯ

กลุ่มงานส่งเสริมการจัดการศึกษาท้องถิ่น
เลขรับ 378
28 ก.พ. 2562

พบความชุก...

พบความชุกร้อยละ ๘.๓๘ เมื่อพิจารณาในระดับพื้นที่ยังคงพบว่ามีการติดโรคหนอนพยาธิในนักเรียนสูงร้อยละ ๓๔.๒๐ ในพื้นที่ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา"แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.) กล่าวได้ว่าปัญหาโรคหนอนพยาธิยังคงอยู่และต้องขับเคลื่อนต่อไป โดยนำพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่ทรงมีเป้าหมายการพัฒนาแบบองค์รวม และใช้กระบวนการเรียนรู้เป็นหลักในการพัฒนา ให้ครูเป็นแกนสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และนำการพัฒนาสู่นักเรียน ครอบครัว ชุมชน มุ่งหวังให้บรรลุสู่การเป็นโรงเรียนปลอดโรคหนอนพยาธิใน พ.ศ. ๒๕๖๙ นั้น

กระทรวงสาธารณสุข ขอเรียนว่า เพื่อให้โครงการตามพระราชดำริฯ บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน บรรลุเป้าหมายสู่การเป็นโรงเรียนปลอดโรคหนอนพยาธิใน พ.ศ. ๒๕๖๙ กระทรวงสาธารณสุขจึงขอความร่วมมือหน่วยงานของท่านดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือของโรงเรียนและศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันคัดกรองโรคหนอนพยาธิในนักเรียนครอบคลุมนักเรียนทุกคน และเมื่อตรวจพบหนอนพยาธิ ให้การรักษา ให้ความรู้ สร้างความตระหนัก มีทัศนคติ ความเชื่อ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทั้งนักเรียนและครอบครัว ส่งผลต่อชุมชนเรื่องหนอนพยาธิ

๒. สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนและศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ จัดรณรงค์การเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคหนอนพยาธิ ผ่านสื่อท้องถิ่นทุกช่องทาง

๓. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาโรคหนอนพยาธิตามโครงการตามพระราชดำริฯ ในเรื่องน้ำ สิ่งแวดล้อม สิ่งปฏิกูล อุปกรณ์การป้องกันตนเองของนักเรียน อาทิ รองเท้าบูท

๔. ร่วมภารกิจรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือเยี่ยมเสริมพลังพร้อมติดตามการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อสร้างกำลังใจ เติมเต็มองค์ความรู้ ร่วมแก้ไขปัญหานำไปสู่ความสำเร็จตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ตามพระราชดำริฯ ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริฯ ดังกล่าวต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายศุภกิจ ศิริลักษณ์)
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านพัฒนาการสาธารณสุข
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค
สำนักโรคติดต่อทั่วไป
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๓๑๘๐
โทรสาร ๐ ๒๕๙๑ ๘๔๓๖

สถานการณ์โรคหนอนพยาธิในโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปี ๒๕๖๑

โครงการควบคุมโรคหนอนพยาธิในนักเรียนและเยาวชนในพื้นที่ถิ่นทุรกันดารและพื้นที่ในแผนภูฟ้าพัฒนาตามพระราชดำริฯ เป็นหนึ่งโครงการในแผนการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี (กพด.) ปัจจุบันขับเคลื่อนสู่แผน กพด.ฉบับที่ ๕ ซึ่งเป็นแผนระยะยาว ๑๐ ปี (๒๕๖๐ - ๒๕๖๙) มีเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ถิ่นทุรกันดาร และพื้นที่ภูฟ้าพัฒนาให้มีโอกาสที่ดีขึ้น มีสุขภาพแข็งแรงสามารถดูแลตนเองได้อย่างสมดุลทั้งร่างกายและจิตใจ โดยสำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค รับผิดชอบในกรอบการดำเนินงานให้เกิดกิจกรรมการตรวจและรักษาโรคหนอนพยาธิ ตามมาตรฐานทางวิชาการ เพื่อลดความชุก ความรุนแรงของปัญหา และการป้องกันโรคที่พบในท้องถิ่น สนับสนุนให้มีการจัดกระบวนการเพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันตนเองจากการติดเชื้อหนอนพยาธิ

จากผลการดำเนินงาน โครงการควบคุมโรคหนอนพยาธิตามพระราชดำริฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ อัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิในนักเรียนเท่ากับ ร้อยละ ๗.๖๒ (๖,๑๐๗ คน) ความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๗๗.๐๕ (๘๐,๑๒๗ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๔.๘๙ (๓,๙๒๑ คน) และพยาธิแส้ม้า ร้อยละ ๒.๒๗ (๑,๘๑๖ คน) ในสถานศึกษาพบว่า นักเรียนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการติดเชื้อสูงสุด ร้อยละ ๓๔.๒๐ (๒,๑๘๖ คน) รองลงมา คือ นักเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘.๑๒ (๑๔๒ คน) และสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ ๗.๔๓ (๒,๐๙๗ คน) ซึ่งจำแนกข้อมูลตามสังกัด ดังนี้

๑. นักเรียนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๘๙.๒๒ (๒๐,๒๖๕ คน) พบอัตราการติดเชื้อร้อยละ ๕.๑๑ (๑,๐๓๖ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๓.๐๑ (๖๐๙ คน) และพยาธิแส้ม้า ร้อยละ ๑.๐๓ (๒๐๘ คน)

๒. นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๗๘.๙๔ (๒๘,๒๐๗ คน) พบอัตราการติดเชื้อ ร้อยละ ๗.๔๓ (๒,๐๙๗ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๔.๒๔ (๑,๑๙๗ คน) และพยาธิแส้ม้า ร้อยละ ๒.๒๖ (๖๓๘ คน)

๓. นักเรียนในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยภูเขา"แม่ฟ้าหลวง"(ศศช.) และศูนย์การเรียนชุมชนชาวไทยมอแกน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๘๔.๒๕ (๖,๓๙๒ คน) พบอัตราการติดเชื้อ ร้อยละ ๓๔.๒๐ (๒,๑๘๖ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๒๘.๒๑ (๑,๘๐๓ คน) และพยาธิแส้ม้า ร้อยละ ๑๒.๒๗ (๗๘๔ คน)

๔. สามเณรในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา) มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๗๕.๘๓ (๔,๒๑๖ คน) พบอัตราการติดเชื้อร้อยละ ๐.๙๗ (๔๑ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๐.๒๑ (๙ คน) และพยาธิปากขอ ร้อยละ ๐.๑๙ (๘ คน)

๕. นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันปอเนาะ และโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา) มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๖๐.๙๑ (๕,๘๕๓ คน) พบอัตราการติดเชื้อ ร้อยละ ๒.๘๔ (๑๖๖ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๑.๘๑ (๑๐๖ คน) และพยาธิแส้ม้า ร้อยละ ๑.๐๓ (๖๐ คน)

๖. นักเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (โรงเรียนและศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะ) มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๘๒.๘๙ (๑,๗๔๙ คน) พบอัตราการติดเชื้อ ร้อยละ ๘.๑๒ (๑๔๒ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๔.๓๕ (๗๖ คน) และพยาธิแส้ม้า ร้อยละ ๒.๓๔ (๔๑ คน)

๗. นักเรียนในสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๓๗.๐๖ (๑,๐๕๒ คน) พบอัตราการติดเชื้อพยาธิแส้ม้า ร้อยละ ๐.๑๙ (๒ คน)

๘. นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์) มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในนักเรียน ร้อยละ ๖๙.๔๗ (๑๒,๓๙๓ คน) พบอัตราการติดเชื้อ ร้อยละ ๓.๕๓ (๔๓๗ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิปากขอ ร้อยละ ๑.๒๗ (๑๕๘ คน) และพยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๐.๙๘ (๑๒๑ คน)

สำหรับประชาชนในพื้นที่ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน พบอัตราการติดเชื้อหนอนพยาธิเท่ากับ ร้อยละ ๒๑.๓๖ (๙๕๐ คน) มีความครอบคลุมการตรวจอุจจาระในประชาชน ร้อยละ ๔๖.๔๓ (๔,๔๔๘ คน) ชนิดพันธุ์ของหนอนพยาธิที่พบว่ามีการติดเชื้อสูงสุด คือ พยาธิใบไม้ตับ ร้อยละ ๑๖.๗๗ (๗๔๖ คน) รองลงมา คือ พยาธิไส้เดือน ร้อยละ ๒.๖๓ (๑๑๗ คน)

สถานการณ์โรคหนอนพยาธิในเด็กนักเรียนและเยาวชน ปี ๒๕๔๕ – ๒๕๖๑

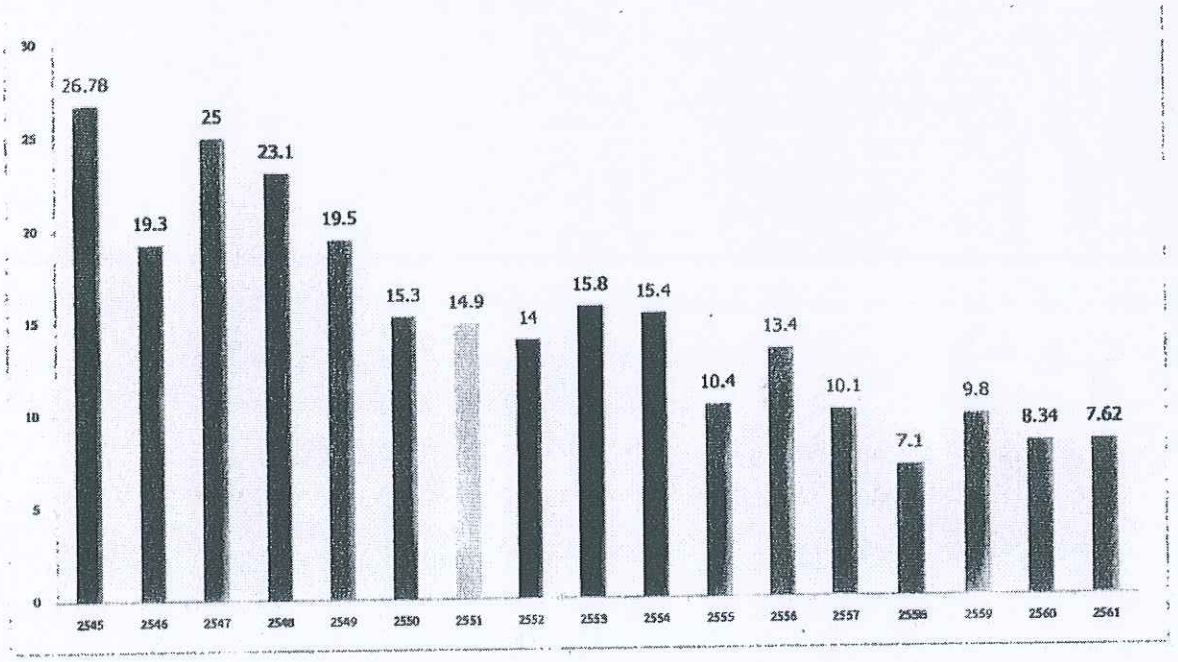

จำแนกตามสังกัด ปี ๒๕๖๑

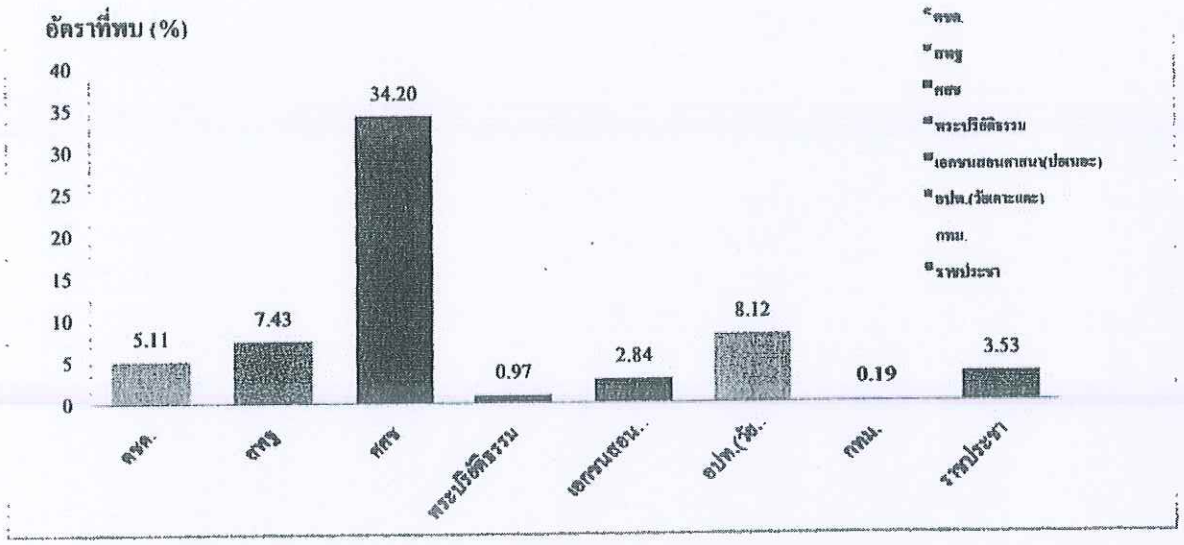

จำแนกตามชนิดของหนอนพยาธิ ปี ๒๕๖๑

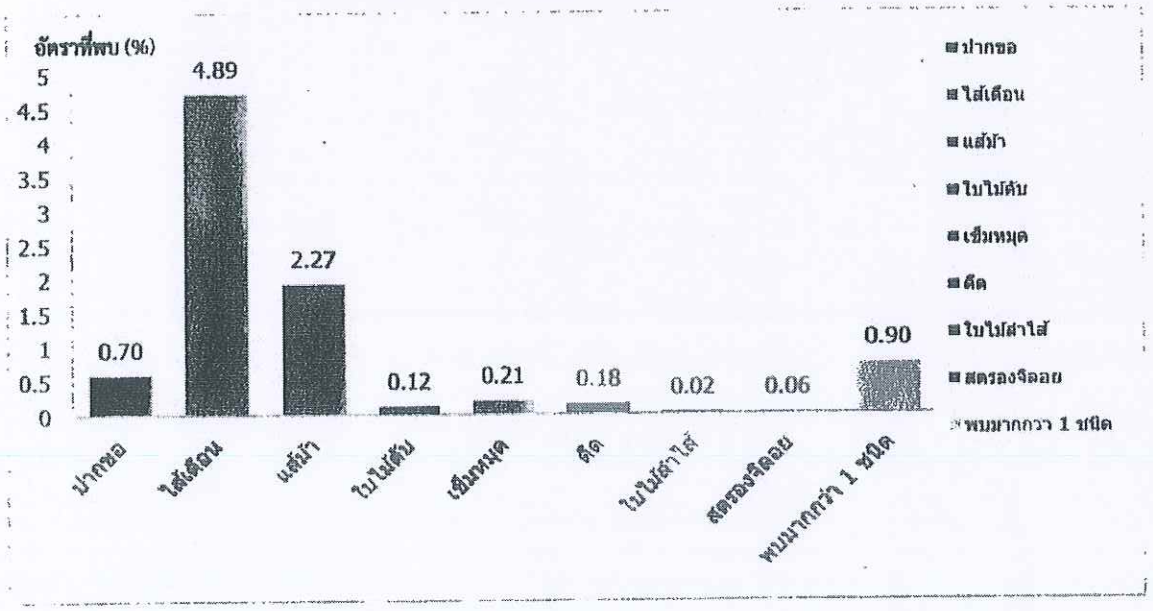

และหากพิจารณาผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๑ รายจังหวัด พบว่า **จังหวัดที่มีอัตราการติดเชื้อ** มากกว่า ร้อยละ ๑๐ ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม (ร้อยละ ๒๙.๐๓) จังหวัดตาก (ร้อยละ ๒๔.๒๔) จังหวัดเชียงใหม่ (ร้อยละ ๒๑.๕๙) และจังหวัดเพชรบูรณ์ (ร้อยละ ๑๐.๕๓)

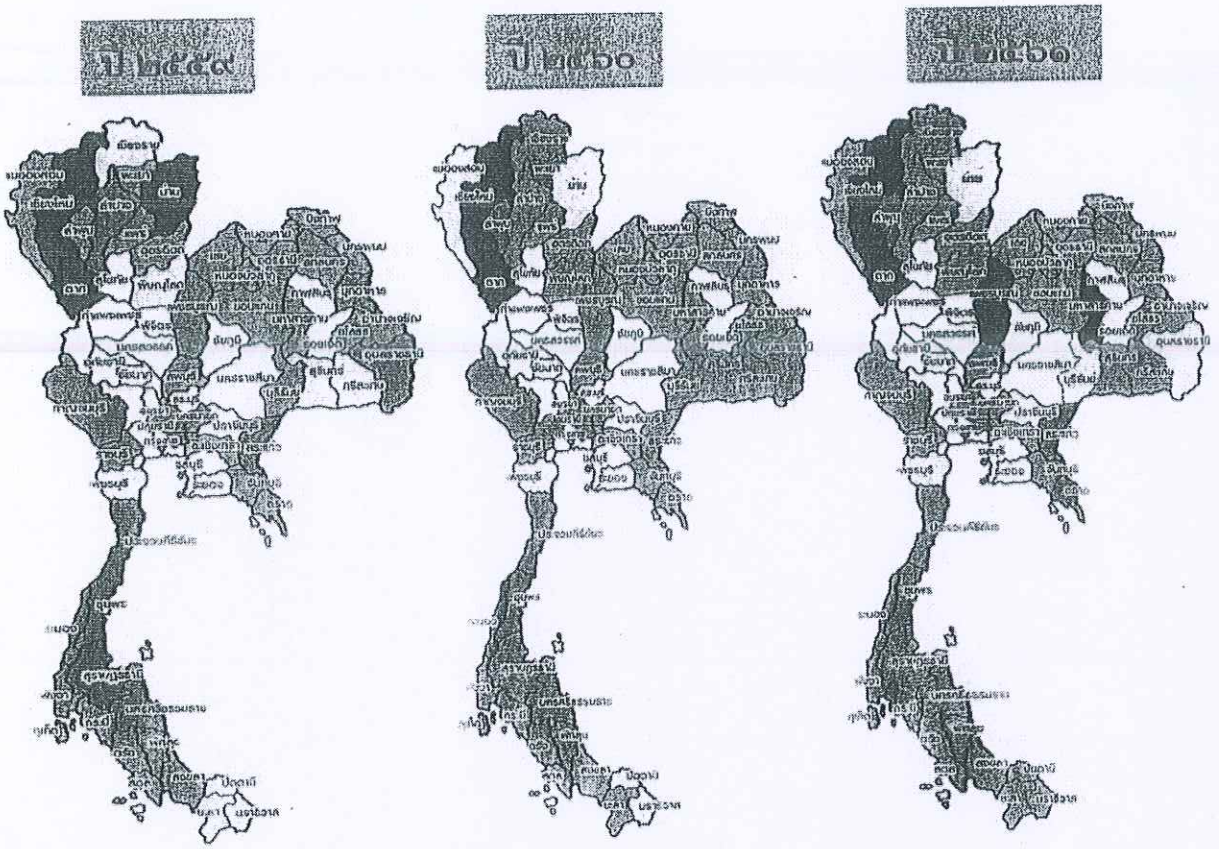

อัตราชุก > ร้อยละ ๑๐
อัตราชุกร้อยละ ๕-๑๐
อัตราชุก < ร้อยละ ๕
ไม่ส่งรายงาน
ไม่ใช่พื้นที่ดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรมควบคุมโรคได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการติดเชื้อโรคหนอนพยาธิในนักเรียนและเยาวชน ตามบทบาทและภารกิจ ได้แก่ การสนับสนุนวัสดุวิทยาศาสตร์ ยารักษาโรคหนอนพยาธิให้กับหน่วยงานในระดับปฏิบัติการ การจัดทำคำของบประมาณและสนับสนุนงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานในระดับปฏิบัติการให้กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ครอบคลุมทุกจังหวัดในพื้นที่โครงการ (ยกเว้น กรุงเทพมหานคร) ผ่านการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขด้านการวินิจฉัยโรคหนอนพยาธิ การสนับสนุนสื่อความรู้เพื่อการสร้างกระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายทุกภาคส่วน จนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาโรคหนอนพยาธิ

จากข้อมูลการติดเชื้อโรคหนอนพยาธิของนักเรียนและประชาชน ทำให้ทราบว่า สาเหตุหลักของการติดเชื้อโรคหนอนพยาธิในนักเรียน เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพและสุขนิสัย เช่น การไม่ล้างมือก่อนรับประทานอาหารหรือหลังเข้าส้วม การล้างผักที่มีการปนเปื้อนไข่หนอนพยาธิที่ไม่สะอาดก่อนรับประทาน และความครอบคลุมเรื่องการมีและใช้ส้วมในพื้นที่ยังคงเป็นปัญหา ซึ่งปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมนี้ ถือว่าเป็นปัจจัยเอื้อต่อการแพร่ระบาดของโรคหนอนพยาธิในกลุ่มโรคหนอนพยาธิผ่านดิน (soil transmitted helminths) และการปนเปื้อนไข่หนอนพยาธิในสิ่งแวดล้อม ประกอบกับการไม่มีน้ำใช้ในช่วงฤดูแล้ง เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องด้วยความร่วมมือของหน่วยงานภาคีหลายภาคส่วนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน เยาวชน และประชาชนในถิ่นทุรกันดารต่อไป

กรมควบคุมโรค